

Raad van Hoofdcommissarissen

in Krol
POLITIE

• Politieberaden

Postadres Postbus 14
3730 AA De Bilt
Telefoon 030-6348444
Fax 030-6348499
Behandeld door Dhr. A. Krol
Functie beleidsadviseur
Telefoonnumm 030-6348449
E-mail aaldrik.krol@npi.politie.nl
Onderwerp Advies op de nota "Verkenning DNA-
onderzoek in strafzaken"
Datum 28 september 2007
Uw kenmerk 5488782/07/6
Ons kenmerk 2007032138VAKR
Blad 1 van 3

DGRR *MvJ/DaWIAU*
Syapendou voor
Ministerie van Justitie
Dossier *Pijler V-overleg*
Datum - 9 OKT. 2007
Nummer *07/5510193*
Mr. m. Van der Helm

• Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Minister van Justitie
De weledelgestrenghe heer
Mr. Dr. E.M.H. Hirsch Ballin
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Door Reg. DSC kopie gezonden
aan *DaWIAU*

LDW
cc DGRR

> Geachte heer Hirsch Ballin,

- Onder verwijzing naar uw brief van 10 juli 2007 waarin u ons advies vraagt op bovenvermelde nota, bieden wij u ons uitputtend commentaar en advies in de bij deze brief gevoegd schrijven aan. Die gewogen schriftelijke reactie op uw nota versluierd echter wellicht waar het ons in essentie om gaat. Vandaar dat wij u hieronder die essentie onder de aandacht brengen.

Het onbehagen van de Raad van Hoofdcommissarissen is gelegen in het feit dat de Nederlandse Politie opnieuw wordt geconfronteerd met het feit dat DNA nog altijd niet standaard in een vroegtijdig stadium kan worden afgenomen bij in verzekering gestelde verdachten van ernstige misdrijven, doch dat dit pas kan geschieden indien de officier van justitie dit bij verdachten in het belang van de opsporing het onderzoek nodig acht of bij onherroepelijk veroordeelden van ernstige misdrijven. Over deze bezwaren voeren wij al jaren vergeefs correspondentie met uw departement.

Dit levert twee majeure consequenties op:

1. Door het niet standaard afnemen van DNA bij in verzekering gestelde verdachten wordt de versterking van de opsporing en vervolging van ernstige misdrijven onnodig vertraagd en zelfs belemmerd aangezien:
  - er niet of minder vroegtijdig kan worden **ingegrepen** op daders van (ernstige) misdrijven. Niet alleen veelplegers hebben langdurig vrij spel, maar ook daders van ernstige kapitaal- en zedendelicten worden niet vroegtijdig een halt toegeroepen. Dat is niet alleen onacceptabel naar toekomstige slachtoffers, maar ook naar de daders zelf. Vaak moeten zij zich later verantwoorden voor meer en vaak ernstiger misdrijven dan nodig is, vanwege het uitblijven van vroegtijdige interventies.
  - ernstige misdrijven niet vroegtijdig kunnen worden **opgelost**. Dit heeft als resultaat dat pas na de veroordeling DNA-onderzoek kan plaatsvinden, waardoor eventuele "hits" pas in een zeer laat stadium alsnog leiden tot het opnieuw opstarten van de opsporings- en vervolgingsketen. Hiermee wordt niet alleen de rechtsketen onnodig extra belast, maar is ook het rechtsbelang van de verdachte niet gediend.
  - ernstige misdrijven niet kunnen worden **voorkomen**, doordat vaak in de regel pas na onherroepelijke veroordeling DNA kan worden afgenomen bij de veroordeelde.
  - er hierdoor **bezwaarlijke consequenties** optreden voor de maatschappij in het algemeen en (potentiële) slachtoffers van ernstige misdrijven in het bijzonder (waaronder kapitale en zedendelicten)

Onderwerp Advies op de nota "Verkenning DNA-
Onderzoek in strafzaken"
Datum 28 september 2007
Blad 2 van 3

- de beslissing van de officier van justitie over het belang van de opsporing het onderzoek een arbitraire aangelegenheid is. Het criterium blijft onhelder, leidt tot rechtsongelijkheid en leidt tot veel onnodige bureaucratie en belasting van politie en O.M. De opsporing zou geholpen zijn met een objectief en eenduidig criterium: in verzekeringstelling!
Inverzekeringstelling vindt alleen plaats bij zware misdrijven en de noodzaak wordt beoordeeld door gecertificeerde hulpofficieren van justitie.
  - hierdoor geen bijdrage wordt geleverd aan de door het kabinet gewenste 25% criminaliteitsreductie in Nederland. Enerzijds wordt fors geïnvesteerd in het zoeken van sporen-DNA op plaatsen delict (500 extra forensisch assistenten) en anderzijds blijft het tijdig (!!) verzamelen van dader-DNA daar nodeloos bij achter.
2. Door de wijze van handelen rondom het afnemen van DNA na veroordeling, wordt de opsporings- en vervolgingsketen en in het bijzonder de politie geconfronteerd met bijzonder inefficiënte bedrijfsvoering en overmatige bureaucratie, aangezien:
- verdachten na hun veroordeling de rechtbank eerst mogen verlaten en er pas daarna een zeer intensief traject in gang wordt gezet om de verdachten weer te pakken te krijgen om alsnog DNA af te nemen. Daartoe worden spreekuren opgezet en worden veroordeelden die zich daar niet vrijwillig melden (ongeveer de helft) opnieuw door de politie op hun adres aangehouden. Anderen worden gesignaleerd in het opsporingsregister, waarna het afwachten is wanneer we die veroordeelde weer tegen het lijf zullen lopen. Lieden die naar het buitenland vertrekken ontlopen op die manier vaak welverdiende straffen.
  - door deze werkwijze en belasting van de politie komt de invoering van de volledige wet rondom de afname van DNA bij veroordeelden onder druk te staan de geplande gefaseerde invoer van de DNA-wetgeving in gevaar komt.

Met betrekking tot de eerste categorie consequenties zijn zeer veel praktijkvoorbeelden en casussen in het land beschikbaar. Het is niet ondenkbaar dat (toekomstige) schrijnende gevallen de publiciteit (zullen) trekken. Indien u dat wenst sturen wij die casuïstiek u graag toe.

Van de onnodige en onevenredige belasting van de opsporingscapaciteit, genoemd onder 2, kan desgewenst een kostenvergelijk tussen vroegtijdige afname van celmateriaal tijdens in verzekeringstelling versus afname celmateriaal na onherroepelijke veroordeling worden opgesteld, waarbij ook nog onderscheid kan worden gemaakt tussen afname van DNA direct na veroordeling in de rechtbank en de huidige procedure.

Wij vragen u persoonlijk de belangen van privacybescherming enerzijds versus eerder genoemde consequenties tegen elkaar af te wegen en vragen u dringend om nota te nemen van ons kernadvies in deze aanbiedingsbrief.

Wij zijn oprecht van mening dat - ongeacht de rechtsfilosofische beschouwingen die hierover kunnen en worden gevoerd - bij het afnemen van DNA niet van een grotere privacyinbreuk sprake is dan bij het afnemen van vingerafdrukken en foto's tijdens de in verzekeringstelling.

Indien u ondanks onze argumentatie besluit om de afname van celmateriaal voor DNA-onderzoek bij in verzekering gestelde verdachten van ernstige misdrijven niet wettelijk mogelijk te maken, dringen wij er op aan dat de afname van celmateriaal van veroordeelden van ernstige misdrijven plaatsvindt op het moment dat zij feitelijk nog ter beschikking van Justitie zijn en wel in de rechtbank waar zij op dat moment aanwezig zijn.

Raad van Hoofdcommissarissen

Onderwerp Advies op de nota "Verkenning DNA-
Onderzoek in strafzaken"

Datum 28 september 2007

Blad 3 van 3

- Hopend u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, verblijft met hoogachting,

A.J. Meijboom
Voorzitter Raad van Hoofdcommissarissen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'A.J. Meijboom', written over the printed name.

Postadres Postbus 14
3730 AA De Bilt

Telefoon 030-6348444
Fax 030-6348499

Behandeld door Dhr. A. Krol
Functie beleidsadviseur

Telefoonnumm 030-6348449
E-mail aaldrik.krol@npi.politie.nl

Onderwerp Reactie RHC op de nota "Verkenning
onderzoek in strafzaken"

Datum 28 september 2007

Uw kenmerk 5488782/07/6
Ons kenmerk 2007032140AKR
Blad 1 van 7

- Bijlage behorende bij aanbiedingsbrief
Advies op de nota "Verkenning DNA-
onderzoek in Strafzaken" d.d. 28 september
2007 met documentnr. 2007032138.

> Geachte heer Hirsch Ballin,

- In antwoord op uw verzoek, d.d. 10 juli 2007, kenmerk 5488782/07/6, maakt de Raad van Hoofdcommissarissen (RHC) graag gebruik van de mogelijkheid om haar reactie aangaande de nota "Verkenning DNA-onderzoek in strafzaken vanuit wetgevings- en juridisch perspectief" aan u voor te leggen.

In de nota "Verkenning DNA-onderzoek in strafzaken vanuit wetgevings- en juridisch perspectief", verder aan te halen als nota, staan voorstellen die een verruiming inhouden van:

1. de toepassing van het criterium van het belang van het onderzoek
2. het loslaten van de gefaseerde invoering van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden voor veelplegers met ingang van 1 januari 2009
3. een iets ruimere toepassing van het instrument "grootschalig DNA-onderzoek"
4. de introductie van DNA-verwantschapsonderzoek
5. van DNA-onderzoek op verzoek van het slachtoffer
6. van DNA-onderzoek naar uiterlijk waarneembare persoonskenmerken van een ongeïdentificeerd overleden slachtoffer
7. toekenning van de bevoegdheid aan de hulpofficier van justitie tot het verrichten van DNA-onderzoek aan celmateriaal van onbekende verdachten

Algemene beschouwing:

Wij onderschrijven de hieronder vermelde passages uit paragraaf 2.1 van genoemde nota en willen deze in dit kader bij U nadrukkelijk onderstrepen:

"DNA-onderzoek is een krachtig opsporings- en bewijsmiddel. Met behulp van dit instrument kunnen daders worden opgespoord, vervolgd en berecht. Ook kan het gebruik van DNA-onderzoek voorkomen dat onschuldigen worden verdacht of veroordeeld. Bij misdrijven worden met enige regelmaat sporen achtergelaten aan de hand waarvan met behulp van DNA-onderzoek een DNA-profiel kan worden gemaakt.

Als andere opsporingsmethoden niet tot resultaten hebben geleid en er weinig of geen aanwijzingen zijn over de identiteit van de dader, kan DNA-onderzoek voor politie een laatste redmiddel vormen bij het ophelderen van vaak ernstige misdrijven.

Door het opslaan en vergelijken van DNA-profielen van verdachten en veroordeelden en van sporen (de zogenaamde onbekende verdachten) in de DNA-databank kunnen niet alleen al gepleegde en toekomstige misdrijven worden opgehelderd, maar kunnen ook criminele samenwerkingsverbanden worden blootgelegd en kan duidelijk worden dat verschillende

Onderwerp Reactie RHC op nota "Verkenning DNA-onderzoek in strafzaken"
Datum 28 september 2007
Blad 2 van 7

- misdrijven door dezelfde persoon of personen zijn gepleegd. Door het in verband brengen van informatie uit DNA-onderzoek met andere opsporinginformatie over een onopgeloste strafzaak, kan opsporingscapaciteit effectiever en efficiënter worden ingezet en worden bijgedragen aan het verhogen van het ophelderingspercentage van strafbare feiten. Tot slot kan het bewaren van de DNA-profielen van verdachten en veroordeelden in de DNA-databank bijdragen aan het terugdringen van recidive. Een goed gevulde DNA-databank is geen doel op zich, maar wel een voorwaarde om strafbare feiten op te helderen en te voorkomen. Immers, naarmate het aantal DNA-profielen van verdachten en veroordeelden in de DNA-databank toeneemt, heeft profielvergelijking eerder tot gevolg dat een DNA-profiel een hit oplevert met een of meer in de databank opgeslagen profielen".

Fundamentele rechten:

Wij zijn ons er van bewust – zoals in paragraaf 2.2 van de nota wordt betoogd - dat er een goed evenwicht moet zijn tussen het algemene belang van een veilige samenleving enerzijds en de bescherming van het recht op de onaantastbaarheid van het menselijke lichaam en de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen aan de andere kant.

Wij zijn het eens dat er – behoudens in het geval van vrijwillige toestemming van betrokkenen - wettelijke grenzen aan afname van celmateriaal voor DNA-onderzoek in het kader van strafvordering zijn gesteld. Deze grenzen worden in de nota uitgediept in paragraaf 2.2 en houden in:

1. dat afname van DNA alleen is toegestaan bij verdachten en veroordeelden.
2. dat afname van DNA uitsluitend in het belang van de opsporing en vervolging van strafbare feiten mag plaatsvinden.
3. dat afname van DNA alleen is toegestaan indien er sprake is van de verdenking van of veroordeling voor een ernstig misdrijf c.q. een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten.

Commentaar en advies:

De door ons becommentarieerde onderwerpen zijn hieronder vermeld. Wij houden hierbij de volgorde van onderwerpen aan zoals in bladzijde 1 van deze brief is vermeld. In ons commentaar zullen wij – indien van belang – verwijzen naar paragrafen van uw nota.

1. de toepassing van het criterium van het belang van het onderzoek

Met ingang van 1 november 2001 kan als gevolg van de inwerkingtreding van de DNA-wet van 5 juli 2001 van de verdachte van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten en tegen wie ernstige bezwaren bestaan, tegen zijn wil celmateriaal ten behoeve van een DNA-onderzoek worden afgenomen, indien dat in het belang van het onderzoek is. (paragraaf 4.1.2)

In artikel 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) staat onder andere dat regeling en toepassing van een bevoegdheid die een inbreuk kan maken op de persoonlijke levenssfeer alleen is toegestaan indien dit in een democratische samenleving noodzakelijk is voor enkele met name genoemde doelen, waaronder de voorkoming of vervolging van strafbare feiten.

- De in paragraaf 4.1.1 van de nota aangeduide knelpunten rond afname van DNA onder de huidige regelgeving worden ook door ons onderschreven. Onze dringende wensen zijn hierbij

Onderwerp Reactie RHC op nota "Verkenning DNA-onderzoek in strafzaken"
Datum 28 september 2007
Blad 3 van 7

- dat – in het belang van opsporing en vervolging van strafbare feiten – bij regelgeving mogelijk wordt gemaakt:
  - dat DNA-onderzoek ook kan worden verricht als in de onderhavige concrete zaak geen DNA-sporen zijn aangetroffen of door omstandigheden niet konden worden veiliggesteld.

In dit geval kan niet worden begrepen dat in geval van DNA-onderzoek (dat volgens het betoog in paragraaf 2.1 van uw nota een krachtig opsporings- en bewijsmiddel is) wordt uitgegaan van een beperktere opvatting van het criterium van het onderzoeksbelang dan bij de andere dwangmiddelen van artikel 61a van het Wetboek van Strafvordering, zoals het maken van fotografische opnamen van en het afnemen van een dactyloscopisch signalement bij personen, die worden verdacht van een strafbaar feit waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten. Voorafgaand aan het bevel tot voorlopige hechtenis heeft al een zwaarwegende toets van de hulpofficier van justitie plaatsgevonden. Dactyloscopische gegevens van verdachten worden al decennia lang vergeleken in het vingerafdrukken-systeem Havank en hebben geleid tot het oplossen van vele misdrijven en daardoor bijgedragen aan een veiliger samenleving.

De door u voorgestelde verruiming (paragraaf 4.1.2, blz. 10) houdt in dat hoewel er in een concrete strafzaak geen biologische sporen zijn gevonden, toch DNA-onderzoek kan worden bevolen, indien er andere feiten of omstandigheden zijn, op grond waarvan de officier van justitie verwacht dat DNA-onderzoek bij de verdachte kan bijdragen aan het opsporingsonderzoek. Dat zal o.a. het geval zijn bij een verdachte bij wie de officier van justitie op grond van eerdere veroordeling (en) verwacht dat er sprake is van een patroon van door hem gepleegde misdrijven.

Bovenstaand voorstel achten wij een uiterst geringe verruiming binnen een ingewikkeld construct, waarop wij de volgende reactie geven:

In de praktijk blijken officieren van justitie over de uitleg van feiten en omstandigheden restrictief en niet eenduidig te denken. Daarnaast is het weerbarstig en erg arbeidsintensief om op grond van andere onderzoeksbevindingen (feiten en omstandigheden, waaronder waarnemingen en andere forensische bewijzen) tot een dergelijke verwachting van de officier van justitie te komen, terwijl het simpele matchen van het bij de verdachte afgenomen DNA in de DNA-databank of met DNA dat aangetroffen is op andere plaatsen delict daar eenvoudig duidelijkheid in kan geven. Vreemd genoeg kunnen de rechtens afgenomen vingerafdrukken voor dat doel wel krachtens de wet worden vergeleken in de Dacty-databank. In dit geval zou een helder criterium voor het onderzoeksbelang (het zoeken naar en vinden van de waarheid) duidelijkheid verschaffen.

De door u voorgestelde verruiming zal in het toepassingsgebied naar onze overtuiging nauwelijks als verruimend worden ervaren.

Als volgend punt wensen wij:

- dat DNA-onderzoek ook bij verdachten van ernstige misdrijven in het vooronderzoek kan worden ingezet als algemeen opsporingsmiddel.

In uw nota wordt hierover op in paragraaf 4.1.3, blz. 11 het volgende betoogd:

“Deze noodzakelijkheidseis houdt niet alleen in dat de regeling van de bevoegdheid als zodanig noodzakelijk moet zijn voor de opsporing van strafbare feiten, maar ook dat in het concrete geval de toepassing van de bevoegdheid noodzakelijk moet zijn. In geval van

Onderwerp Reactie RHC op nota "Verkenning DNA-onderzoek in strafzaken"
Datum 28 september 2007
Blad 4 van 7

- verdenking van een strafbaar feit is daarvan slechts sprake indien toepassing van de bevoegdheid kan bijdragen aan de opheldering van het misdrijf. Dit zou slechts anders zijn indien betoogd zou kunnen worden dat het bij elke verdachte verrichten van DNA-onderzoek en opnemen van het DNA-profiel in de DNA-databank in alle gevallen een wezenlijke bijdrage levert aan de opsporing van strafbare feiten. Een dergelijke stelling kan echter niet zonder meer worden ingenomen".

Als eerste merken wij op dat het opnemen van een DNA-profiel in de databank per definitie is gericht op het opsporen van ernstige strafbare feiten en bovendien ook het voorkómen daarvan. Wij zien niet in dat het alleen bij veroordeelden per definitie vast staat dat zij in staat in geweest een ernstig misdrijf te plegen en bij verdachten dit uitgangspunt niet op gaat. Afnahme van celmateriaal, gevolgd door DNA-onderzoek, kan bij verdachten die zijn aangehouden voor een strafbaar feit waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten, dit gegeven verifiëren of falsificeren door het matchen van zijn DNA met aangetroffen sporen (celmateriaal) bij andere ontdekte strafbare feiten. Met deze toepassing van de bevoegdheid wordt juist de opsporingskans vergroot en zal dit tevens een preventief effect met zich meebrengen. Uiteindelijk leidt dit tot een veiliger samenleving en dat dient ook veel meer de belangen van potentiële en daadwerkelijke slachtoffers van ernstige misdrijven. Het dient het voorkomen van strafbare feiten én het dient de vervolging van strafbare feiten, daarom biedt artikel 8 van het EVRM hiertoe naar onze overtuiging weg degelijk legitimatie. Wij kunnen daarom uw betoog niet begrijpen om het criterium van het onderzoeksbelang niet ruimer uit te leggen in het kader van de opsporing en vervolging van strafbare feiten en te beperken tot de concrete zaak waarin DNA-profielen kunnen worden gematched.

Tenslotte spreken wij de wens uit:

- dat DNA-onderzoek persoonsgericht ten aanzien van zeer actieve veelplegers kan worden toegepast.

Wij kunnen niet volgen waarom het dwangmiddel DNA-onderzoek - binnen de eerder genoemde 3 grenzen - niet persoonsgericht op veelplegers kan worden toegepast. Bij het signaleren van veelplegers is de vergelijking van spoorprofielen en referentiemateriaal van verdachten een onmisbaar middel. Via de databank kan op een eenvoudige wijze het referentiemateriaal van een verdachte worden vergeleken met alle spoorprofielen van openstaande zaken. Op deze wijze kan (vaak veel sneller dan op andere wijze) een eventuele relatie met andere delicten die nog niet zijn opgelost, worden verkregen. Door de huidige regelgeving en ook na de door u voorgestelde verruiming, blijft het vrijwel onmogelijk deze vergelijking uit te voeren tenzij op andere, meer arbeidsintensieve gronden, een vermoeden van veelplegen kan worden geconstrueerd. Wij betreuren het dat deze mogelijkheid voor een meer effectieve en efficiënte opsporing van in het bijzonder veelplegers, niet kan worden benut.

Advies:

Bij betogen dat standaard afnemen van celmateriaal ten behoeve van DNA-onderzoek bij een verdachte van een ernstig misdrijf in de opsporing en vervolging van ernstige misdrijven een krachtig middel is.

Wij willen u uitdrukkelijk verzoeken – anders dan in het relaas in de onderhavige nota - om het volgende advies in onderzoek te nemen voor een wijziging in de DNA-regelgeving.

- Wij adviseren om bij personen, die worden verdacht van een misdrijf waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten, tijdens hun inverzekeringstelling celmateriaal af te nemen en dit te

Onderwerp Reactie RHC op nota "Verkenning DNA-onderzoek in strafzaken"
Datum 28 september 2007
Blad 5 van 7

- gebruiken voor een DNA-onderzoek. De huidige methode van het afnemen van celmateriaal (wangslijm afnemen met een wattenstaaf) heeft nauwelijks implicaties voor de onaantastbaarheid van het lichaam en kan samen met het nemen van fotografische opnamen en afnemen van het dactyloscopisch signalement – anders dan in het geval bij afname van celmateriaal voor DNA-onderzoek bij veroordeelden tijdens spreekuren - in korte tijd worden uitgevoerd. In de gevallen van een werkelijk maar nog niet rechtens gebleken niet-verdachte zou deze - in objectieve en subjectieve zin - van een DNA-onderzoek in principe niets te vrezen hebben. Voor deze personen, ten aanzien van wie later gebleken is dat zij geen verdachte zijn, zal dit geen dan wel een zeer geringe en vanuit maatschappelijke veiligheid te begrijpen inbreuk zijn op hun persoonlijke levensfeer. Daarnaast biedt artikel 8 van het EVRM daartoe de legitimatie. De zekerheid dat het afgenomen DNA-profiel bij niet-verdachten zal worden vernietigd biedt hierbij een goede waarborg voor de eerbiediging van de persoonlijke levensfeer.

Wij adviseren daarbij dat de bevoegdheid tot het geven van het bevel tot afname van celmateriaal evenals bij de andere dwangmiddelen in het geval van voorlopige hechtenis, komt te liggen bij de hulpofficier van justitie. Zij zijn immers ook al bevoegd om een zwaarwegend bevel tot voorlopige hechtenis te geven. Voor de toepassing van de bevoegdheid tot afname van DNA kunnen – als extra waarborg - heldere richtlijnen vanwege het College van Procureurs Generaal worden opgesteld. Overigens dienen hulpofficieren van justitie voor de uitoefening van die functie gecertificeerd te zijn. Hun kennis dient daarbij op peil te zijn. Het certificaat is slechts beperkt geldig en dient elke drie jaar door middel van studie en examen verlengd te worden.

Dit advies kan op eenvoudige wijze worden vormgegeven door artikel 61a van het Wetboek van Strafvordering uit te breiden met de maatregel: "het afnemen van celmateriaal in de vorm van wangslijm".

Wij zijn overtuigd dat dit uitgangspunt in effectiviteit het adagium "op weg naar een veiliger samenleving" krachtig dient en dat dit daarnaast voor de politie een efficiëntere bedrijfsvoering oplevert, zodat meer capaciteit kan worden vrijgemaakt voor de opsporing van strafbare feiten. Een doelstelling van het kabinet is om 25% criminaliteit te reduceren.

2. het loslaten van de gefaseerde invoering van de Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden voor veelplegers met ingang van 1 januari 2009

Wij betreuren het dat een voortvarende aanpak van veelplegers door de voorgestelde verruiming een jaar wordt uitgesteld. Mocht dit uitstel gelegen zijn in het feit dat de huidige, voor de politie zeer arbeidsintensieve procedure tot afname van celmateriaal bij veroordeelden, een langduriger voorbereiding vereist, dan kunnen wij dit gegeven beamen. De politie heeft al een aantal keren aangegeven dat de forse toename van te bemonsteren veroordeelden via de huidige "spreekuurmethode" grote (onaanvaardbare) personele en organisatorische consequenties heeft voor de regiokorpsen. Wij geven echter aan dat een werkelijk ruimhartiger beleid voor de afname van referentiemateriaal bij verdachten in het belang van de opsporing (zoals hiervoor door ons is betoogd) een spoediger ingangsdatum van bemonstering van deze categorie van verdachten mogelijk maakt.

3. een iets ruimere toepassing van het instrument "grootschalig DNA-onderzoek"

Grootschalig DNA-onderzoek is erg bruikbaar voor de opsporing van strafbare feiten. Wij kunnen echter uit de verhandeling rond dit thema in de nota geen verruiming vinden. Wij onderschrijven het standpunt van het College van Procureurs Generaal dat grootschalig DNA-

Onderwerp Reactie RHC op nota "Verkenning DNA-onderzoek in strafzaken"
Datum 28 september 2007
Blad 6 van 7

- onderzoek onder omstandigheden vroegtijdig moet kunnen worden ingezet en niet slechts als ultimum remedium (paragraaf 4.3, blz. 16). Daarnaast bevreemdt het ons dat het "down-syndroom" en eventuele andere afwijkende persoonskenmerken, niet als uiterlijk waarneembaar persoonskenmerk zijn aangewezen. Alle uiterlijk waarneembare persoonskenmerken, naast geslacht en ras, zouden juist wel als zodanig moeten worden aangewezen. Dit leidt namelijk tot het kleiner worden van de kring van potentiële verdachten en heeft daardoor een sterker discriminerend dan incriminerend karakter. Dit "uitsluitingsprincipe" is het voornaamste uitgangspunt voor de toepassing van dit instrument in Groot Britannië.

4. de introductie van DNA-verwantschapsonderzoek

Wij wachten het wetsvoorstel hiertoe af en willen graag in de advisering op dat voorstel betrokken worden.

5. van DNA-onderzoek op verzoek van het slachtoffer

Ook wat dit onderwerp betreft wachten wij het wetsvoorstel af en willen graag in de advisering op dat voorstel betrokken worden.

6. van DNA-onderzoek naar uiterlijk waarneembare persoonskenmerken van een ongeïdentificeerd overleden slachtoffer

Dit juichen wij als Nederlandse Politie toe met dien verstande dat ook andere uiterlijk waarneembare persoonskenmerken als geslacht en ras worden meegenomen in het DNA-onderzoek. Dit vergroot de kans op identificatie.

7. toekenning van de bevoegdheid aan de hulpofficier van justitie tot het verrichten van DNA-onderzoek aan celmateriaal van onbekende verdachten

Met de deze bevoegdheidstoekenning kunnen wij ons vinden.

Consequenties van het handhaven van de huidige DNA-regelgeving en de nota "Verkenning DNA-onderzoek in strafzaken vanuit wetgevings- en juridisch perspectief".

De Raad van Hoofddcommissarissen legt u de volgende consequenties voor die zich nog steeds binnen de voorstellen van de nota "Verkenning DNA-onderzoek in strafzaken vanuit wetgevings- en juridisch perspectief" in de opsporingspraktijk zullen voordoen en te ondervangen zijn door de door ons geadviseerde aanpassing van de huidige regelgeving.

1. Buitenproportionele extra inzet van opsporingscapaciteit bij het afnemen van celmateriaal voor DNA-onderzoek bij onherroepelijk veroordeelden tijdens spreekuren ten opzichte van afnemen celmateriaal bij inverzekering gestelde verdachten. Na het afnemen van celmateriaal voor DNA-onderzoek bij onherroepelijk veroordeelden volgt daarenboven een enorme administratieve procedure, terwijl een administratieve lastenverlichting in dat kader vooraf was afgesproken. Daarnaast lopen de inspanningen en kosten enorm op indien de veroordeelde niet vrijwillig op het spreekuur verschijnt. Indien gewenst kan een kostenberekening hiervan worden opgeleverd waaruit het onevenredige inspannings- en kostenverschil blijkt.
2. Ernstige misdrijven die opgelost konden worden door DNA-onderzoek met celmateriaal van de veroordeelde en eerder opgelost en of zelfs voorkomen hadden kunnen worden op het moment dat bij deze veroordeelde (in de status van

Onderwerp Reactie RHC op nota "Verkenning DNA-
onderzoek in strafzaken"
Datum 28 september 2007
Blad 7 van 7

- verdachte) tijdens zijn inverzekeringstelling celmateriaal had kunnen worden afgenomen voor DNA-onderzoek. Van dit feit zijn meerdere casussen beschikbaar.
- 3. Substantieel lager oplospercentage van ernstige misdrijven bij afname celmateriaal voor DNA-onderzoek bij veroordeelden ten opzichte van afnemen celmateriaal bij inverzekering gestelde verdachten. Veel verdachten (veelplegers) bekennen de concrete zaak om zo afname celmateriaal voor DNA-onderzoek te ontlopen. In dergelijke gevallen ziet de officier van justitie namelijk af van afname celmateriaal t.b.v. DNA-onderzoek bij de verdachte, ook in de gevallen waarin in de concrete zaak DNA is aangetroffen. Hierdoor blijven de andere door hen gepleegde ernstige misdrijven onopgelost. Tijdens de terechtzitting kunnen de verdachten hun bekennende verklaring weer intrekken. Deze vorm van risicobeperking verspreid zich onder de landelijke populatie veelplegers. Daarnaast wordt het DNA-profiel van verdachten vernietigd op het moment dat zij niet voor de concrete zaak worden veroordeeld. Hier zijn gevallen bij dat de zaak steunt op de bekennende verklaring van de verdachte, die tijdens de zitting wordt ingetrokken. In de tijd tussen de invrijheidstelling uit de inverzekeringstelling en de vrijspraak ter terechtzitting, ontstaan er hits in de databank en wordt het van hen in de databank opgenomen DNA-profiel in verband gebracht met meer of een reeks ernstige misdrijven. Deze zaken kunnen niet met dit bewijsmiddel worden opgepakt omdat het DNA-profiel door de vrijspraak onrechtmatig is geworden en verwijderd moet worden uit de databank. Deze zaken blijven dan onopgelost tot het moment dat deze persoon later alsnog voor een ernstig misdrijf wordt veroordeeld. Van bovenstaande consequenties zijn meerdere praktijkvoorbeelden bekend.
- 4. In het algemeen een substantieel lager aantal DNA-profielen in DNA-databank bij afname celmateriaal voor DNA-onderzoek bij veroordeelden ten opzichte van afnemen celmateriaal bij inverzekering gestelde verdachten. Hierdoor substantieel minder kans op "hits". Hierdoor komt ook de gefaseerde invoer van de DNA-wetgeving in gevaar.

Wij leggen u voor dat deze consequenties zich in praktijkgevallen herhaaldelijk zullen voordoen, in een aantal gevallen zelfs de publiciteit zullen trekken.

Hopend u hiermee voldoende van advies te hebben gediend en bereid tot nadere toelichting, verblijft met hoogachting,

A.J. Meijboorn
Voorzitter Raad van Hoofddcommissarissen

